

Sveriges Radio

RADIOHUSET

POSTADRESS

BOX 955

STOCKHOLM 1

OXENSTERNSGATAN 2

STOCKHOLM NO

TELEFON 0803 10 00

TELEX 10000 BROADCAST STH

TELEGRAM BROADCAST

POSTGIRO 1302

BANKGIRO 33-4400

Undertecknad bekräftar härmed, att jag i april 1966 såsom teknisk ledare för scannertekniken på SR konsulterades av konstnärerna Ture Sjölander / Bror Wikström.

Vid detta tillfälle föreslog jag de tekniska lösningarna för bearbetandet av ett program kallat "Time", enligt herrarna TS/BW:s intentioner.

Bearbetningen i scanner och telefilmansättningen, som avsåg bl.a. geometrisk distorsion och kontrastförändring, utfördes i samarbete med Bengt Modin och Carl-Eric Berg.

Stockholm 1975-02-25

N-E. Svensson

Datum
1974-04-26
Ert datum
1974-03-12

Reteckning
Er beteckning

Copy:
Göran Dahlin
Bertil Allander

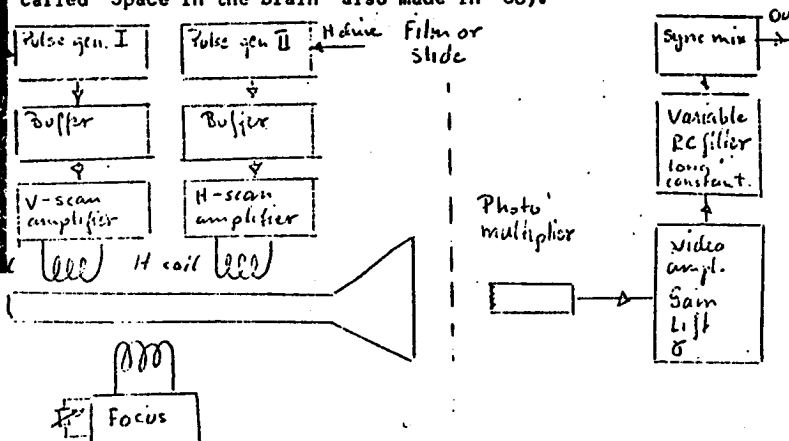
Mr Sherman Price
Rutt Electrophysics
21-29 West 14th street
New York
N.Y. 10012

Dear Mr Price

I have been asked by our International Bureau to inform you on a TV program called "Monument" made in 1968.

As you may understand it is rather difficult to remember in detail what technical manipulations that was made in this program, first because it was several years ago and second that we made a number of programmes using this kind of technique during 67-68. The only written information obtainable is a small book called MOMENT and the magazine Industria june -68 (cover and sides 56-60). Unfortunately I don't know the whereabouts of the artists involved, but I remember that paintings and posters were made and that there an exhibition.

Technically we worked in two lines: geometric distortion on the scanning raster by feeding different waveforms to the scanning coil videodistortion by using various filters in the noncomposit video-signal. (This technique was used successfully in colour in a program called "Space in the brain" also made in -68).

I hope the enclosed books and the circuit diagram is sufficient, but don't hesitate to contact me for further details.

Cordially
Bertil Allander

DATAKONST

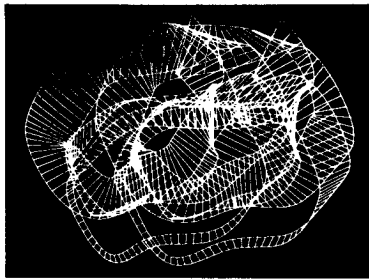
Datakraften används idag i de mest oväntade sammanhang, och har t.ex. lett till nya och intressanta relationer mellan konst och teknologi. Under det nyliga TM-seminariet (med temat »Bildern») visades en del prov på konst som utförts med hjälp av datorer.

Dels visades ett antal grafiska blad i urval av konstnärerna *Bror Wikström* och *Sven Höglund*, delar av en svensk-fransk vandringsutställning kallad »Datorn och Konstnä-

ren» (den premiärvisades på Centre Culturel Suedois i Paris och har sedan turnerat i Frankrike och Sverige). Huvuddelen består av grafik, målningar och fotomontage. Där finns också en skulptur i rostfritt stål (Ikaros 10-S) som utförts av konstnärerna Kammere-Luka och Kempf i Belfort-gruppen med hjälp av en CDC-dator. Tredimensionella objekt kan från ett dataprogram framställas direkt med hjälp av en numeriskt styrd maskin. Skapandeprocessen, från ide till färdigt verk, blir på så sätt helt automatiserad.

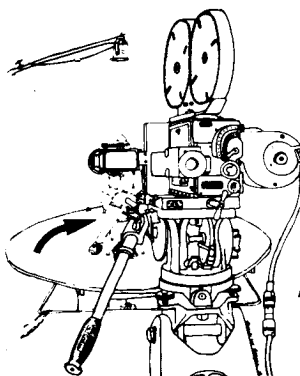

Sven Höglund:
Expanded Room I.

Bror Wikström:
Deformed Spiral.

Dels visades under TM-seminariet också två *datahologram* framställda av Bror Wikström och Sven Höglund, framställda medelst dataprogrammerat skissmaterial hos Elektronmusikstudion (EMS) i Stockholm och tillverkade i en specialbyggd optisk laserprinter hos *Multiplex Corp.*, 454 *Shotwell St.*, *San Fransisco, California 94110*. Systemet, s.k. multiplexhologram, har utvecklats av *Lloyd Cross* och ger ett rörligt hologram med 120 eller 360 graders tittvinkel. Sådana tillverkas nu på industriell/kommersiell basis (ett 120 graders hologram kostar ca 150 dollar att framställa).

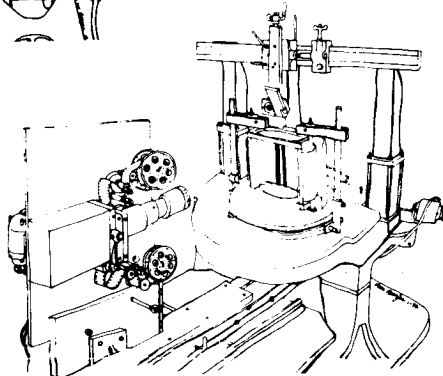

Så här går det till att »filma» ett multiplex-hologram.

35 mm filmkamera med svart-vit-film

Objektet placeras på en roterande plattform (1 varv på 45 sekunder)

Multiplex optiska printern som med laserljus omvandlar de 1.080 filmrutorna till spalthologram på en genomskinlig cylindrisk plastfilm.

Wikström/Höglund arbetar på att försöka förnya holografins användning inom det fria bildskapandet, där en av begränsningarna varit att frigöra sig från det strikt fotografiska avbildandet (35 mm filmkamera och sv/v-film användes vid registreringen). Det finns fortfarande vissa formatbegränsningar och optiska problem som måste lösas, och Lloyd Cross arbetar på att vidareutveckla laserprintern för att få större upplösning och högre briljans i bilden. Wikström/Höglunds nästa projekt går ut på att utföra var sin rörlig, tredimensionell bild/ljud-pelare, där ljudet skall framställas från samma dataprogramunderlag som bilden och utgöra en syntetisk mediaenhet.

THE VASULKAS, INC.
100 ROUTE 6
SANTA FE, NEW MEXICO 87501
TEL. (505) 471-7181/FAX. (505) 473-0614

FAXED
April 14, 1997

Bror Wikstrom
Riddarg. 6
11435 Stockholm
SWEDEN
Fax: 46 8 6113552

Dear Bror Wikstrom,

Thank you very much for you fax. We greatly appreciate the searching through history you have done on our behalf. We would love to see the tape you mention that appeared on Swedish television. Is it possible to have the tape on NTSC? The focus of this exhibition is the technology from 1965-75, so we would be very interested in any documentation you may have about any electronic instruments you and Sjolander used to create the images. Attached is a short description of the exhibition for your information.

Please excuse my delay in responding to you. Steina Vasulka has been in Helsinki and Holland, and is now in Germany; Woody Vasulka is in San Francisco.

Regards,

Malin Wilson
Co-ordinator

2 Pages

MaLin Wilson
The Vasulkas, Inc
100 Route 6
Santa Fe, New Mexico 87501
USA

April 27, 1992

Dear MaLin Wilson,

Please find enclosed a translation of an article in the Swedish newspaper Dagens Nyheter of August 29, 1966.

Further material will be sent on "Time" and a video cassette will be sent in the American VCR-system NTSE.

My best regards,

Katarina Jones on behalf of
Bror Wikström

TV "exposes" the present in electronic pictures during the jazz festival

- We want to expose, not call off!

So the artists Ture Sjölander and Bror Wikström say, of current interest as they are for the coming jazz festival within the Festival of Stockholm. Some time during the three days of the jazz festival (Sept 16-18) the two picture experimenters' new film is shown on TV. It is ready made for TV with the apparatus of the TV and with the basic function of the TV before one's sight.

Some year ago Sjölander-Wikström brought about a sensation by exposing pictures on ad-pallings in Stockholm. If you had something to display you shouldn't fence it in, neither in the museums nor among the private collectors, but expose it where people are to be found, they thought. So consequently they have chosen the biggest medium of communication, TV, for their latest exhibition.

Sjölander-Wikström are fully conscious of the topicalness of today, another reason for choosing TV. What else can be more actual than to demonstrate the formal possibilities of TV, and what else can be more actual than to mirror the present while you are demonstrating these formal possibilities?

"Scanner" re-interprets

"Time" is the name of the exhibition, which is based upon various actualities that Sjölander-Wikström have come across during the spring, for instance "Gemini" and foetal-pictures. The main part is taken up by the very much to the fore avant-garde jazz-musician Don Cherry and his quintet at the Golden Circle.

The pictures are run through a specially built "scanner", an apparatus that in the ordinary cases is producing "real" pictures, but which in this sensitized state is "re-interpreting" what the camera has seen, and thus is creating new pictures. The technicians and the artists have decided what the apparatus looks like, and the apparatus has decided what the pictures look like.

The present is reflected

Consequently the couple Sjölander-Wikström is demonstrating a phenomenon that is very much up to date just now; the electronic machine-

picture. The Korean Nam June Paik is for the moment sitting at the radio and is working with similar things. He will show his result at the festival of Fylkingen "Visions of the present". But this will take place one week after Sjölander-Wikströms' demonstration on TV. (Sic! The translator's comm.)

Ture Sjölander and Bror Wikström hold that they by "Time" have accomplished a total reflection of the present. Novelties and actualities have been interpreted by an apparatus that per se is a novelty and an actuality. A vision of the present. Their ideas they spread in different guises like rings on the water. "Time" will be shown at ABF (The Workers' Federation of Culture) during the festival, flashes of the film - made on silk-screen - will be exposed, and 300 such pictures have already been sold to Multiart, the darling of Kristian Romare. Finally a summary of the film will be edited in book-form very soon. And then, furthermore, Sjölander-Wikström are negotiating just now about contributing at the festival which the Americans of "Fylkingen" are planning in New York in October. Possibly parts of "Time" are going to be transmitted by satellite.

DIA

Translation: Olav Wiström/kj

This article was originally published in **Dagens Nyheter** 29/8 1966.

TV "ställer ut" nuet i elektronbilder under jazzfestivalen

— Vi vill ställa ut, inte ställa in!

Så säger konstnärerna Ture Sjölander och Bror Wickström, aktuella under den stundande jazzfestivalen i Stockholms Festspel. Någon gång under jazzfestivalens tre dagar (16—18 sept) visas de två bildexperimentatorernas nya film i TV. Den är gjord för TV med TV:s apparatur och med TV:s grundfunktion för ögonen.

För något år sedan ställde Sjölander-Wickström till med sensation genom att ställa ut bilder på annonsplank i Stockholm. Hade man någonting att visa upp, så borde man inte stänga in det i museer eller hos privataamlare utan ställa ut det där folk finns, tyckte de. Nu har de alltså valt det största kommunikationsmedlet, TV, för sin senaste utställning.

Sjölander-Wickström är aktualitetsmedvetna, ytterligare ett skäl för TV. Vad kan vara mer aktuellt än att visa på TV:s formella möjligheter, och vad kan vara mer aktuellt än att spegla nuet när man demonstrerar dessa formella möjligheter?

"Scanner" omtolkar

"Time" heter utställningen, som bygger på diverse aktualiteter som Sjölander-Wickström stött på under våren, tex "Getulni"- och fosterbilder. Huvuddelen upptar den

aktuelle avantgardejazzmusikern Don Cherry och hans kvintett på Gyllene Cirkeln.

Bilderna har körts genom en specialbyggd "scanner", en apparat som i vanliga fall producerar "riktiga" bilder, men som i detta preparerade tillstånd "omtolkar" vad kameran sett och skapar nya bilder. Teknikerna och konstnärerna har bestämt hur apparaten skall se ut, apparaten har bestämt hur bilderna skall se ut.

Nuet speglas

Därmed demonstrerar paret Sjölander-Wickström en företeelse som är mycket aktuell i dagarna: den elektroniska maskinbilden. Koreanen Sam June Pajk sitter just nu på radion och arbetar med liknande saker. Han skall visa upp allt resultat vid Fylkingens festival "Visioner av nuet". Men det blir en vecka efter Sjölander-Wickströms demonstration i TV.

ett exempel på hur de bearbetade elektronbilderna i "Time" kan se ut.

Ture Sjölander och Bror Wickström menar sig med "Time" ha gjort en totalspeglning av nuet. Nyheter och aktualiteter har tolkats av en apparat som i sig är en nyhet och aktualitet. En vision av nuet. Sina idéer sprider de som ringar på vattnet i olika skepnader. "Time" kommer att visas på ABF

under festivalen, bilder ur filmen — gjorda på allskreen — skall ställas ut och 300 sådana har skickats till Multikonst, Kristian Romares skötebarn. Slutligen kommer ett kompendium av filmen ut i bokform ganska snart.

Och så förhandlar Sjölander-Wickström in om medverkan i den festival som "Fylkingens amerikana" planerar i New York i oktober. Eventuellt överförs delar av "Time" via satellit.

DIA

En stillsam konst sabotör

Bror Wikström på Galleri Maxim.

Vilken liten vacker blå målning, utbrast tavelvännen.

— Ursäkta mig, men det är faktiskt en fotografi av min munhåla, tillstod konstnären stillsamt

— Det här är fotografi på nytt sätt, fastslog fotovännen.

— Nej, det här är ett silkscreentryck, måste jag bekänna, insköt konstnären.

— Som tavelvisning är det här verkligen originellt, konstaterade utställningsvännen.

— Förlåt, men det här är ingen tavelvisning. Det är en TV-utsändning, inföll konstnären.

I ovanstående, bara till en del fingerade replikskifte är konstnären samme, medan hans diskussionspartner skiftar. Samtalen utspelades på Galleri Maxim, där man följaktligen just nu kan få en lika ovanlig som lärarrik lektion i att förflytta sig på mycket tunn is i fråga om "konst".

Utställaren, Bror Wikström, har tidigare visat att han förmår dra konsekvenser av ett konstnärligt utgångsläge, och här gör han det med besked. Utställningen är nästan en smula försåtligt vackert arrangerad, hållen i silver och fräscht blått, "Du-

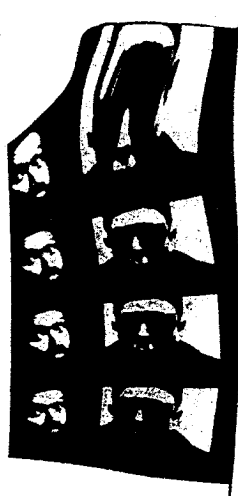
karna" är fotografier tagna i fotoautomat men raffinerat screentryckta, delvis i silverfärg, vilket bland annat givit dem daguerrotypiens speciella effekt att förvandlas från positiva till negativa, allteftersom betraktaren rör sig. Detta visuella förvandringsnummer är nyckeln till Wikströms metod.

Plötsligt står besökaren framför en skrattpesegel. Hans flinande, groteska spegeljag fångas upp av en TV-kamera och överförs till ett antal TV-mottagare i fönstret. Beträktaren skapar sin egen bild och ger via TV, sin spontana reaktion på denna bild. Men detta utgör bara en av praktiskt-ekonomiska skäl stympad föreställning om vart Wikström syftar. Utställningens centrala föremål är nämligen ett modulerat spegelrum i modell, där ett antal figurer med hjälp av TV-kameror mångfaldigas och överförs till en hel "vägg" av TV-mottagare, som tillsammans — om projektet förverkligas — skulle ge en slags "TV-mural" i ständigt, växlingsrik förvandling, avancerad teknik i bildskapandets tjänst.

Här ställs vi inför "målningen" som inte rätteligen kan kallas målning. "duken" med ansiktena som är en fladdrande flagga, porträtten som försvinner inför ens ögon, "fotografiet" som är ett rasterspel, "kompositionen" som upplöser sig själv, "konstnären" som blir identisk med betraktaren och som arbetar med fotoautomat eller TV-kamera. Sannerligen. Bror Wikström sätter en skrattpesegel framför vår trygga nuna, blandar omärkligt bort våra etiketter på måleri, fotografi, arkitektur, stillbild, film. Orden måste stocka sig i halsen på var och en, som försöker verbalisera sina upplevelser av detta med hjälp av vår till bindsulan förslitna och obönhörligt föråldrade estetiska terminologi.

ULF HARD AF SEGERSTAD

★

Bror Wikström: TV-Bild.

Telecopier number: 0091-505 473-0614

To: MaLin Wilson

From: Bror Wikström

Re: ARS ELECTRONICA Festival

received
April 14 '92

BW/kj

April 14, 1992

No of pages, including this cover
sheet

6

If you have any problems receiving
these pages, please call us, tel.no.
(46) 8 611 80 90

Katarina Jones

MaLin Wilson
The Vasulkas, Inc
100 Route 6
Santa Fe, New Mexico 87501
USA

April 10, 1992

Dear MaLin Wilson,

Thank you very much for your letter that I received some three weeks ago. Since then I have done some research, more particularly in my drawers and elsewhere in more or less forgotten hiding-places. To my great pleasure, which I hope also will be yours, I actually found some material which I am putting together just now: newspaper articles, pictures from my installation at Gallery Maxim 27/1 1966 - I had prepared the installation during the last three months 1965. (I enclose a translation of the review in Svenska Dagbladet written by Ulf Hård af Segerstad).

At that time Ture Sjölander came to the gallery and we started a cooperation, video-experiments, after my own concepts and intentions. More or less a development of the installation. I can give you further information about this collaboration, which eventually emerged into the electronic experiment TIME. The result appeared in the Swedish television - 15 minutes in Nils Petter Sundgrens film review. If you are interested, I can dispatch one tape of this event (VHS).

Furthermore I have kept a colour-experiment, a five-minute moveable informal painting (electronic painting) which was performed in 1969. The painting was made ready by using an electronic scanner.

Maybe it also could be of some interest for you to know that I worked up electronic holograms in 360 degrees by using colour synthesizer. At the same time I made holograms in the holograms, two holograms into one. This was 1977. I keep a tape of these electronic experiments as well.

This material is available. Let me just add that I later, 1979 I think, made a synthetic hologram at the electronic studio EMS, by using their big computer for electronic music. The motive was a deformed spiral that was repeated so far as to give the spectator an impression of a planet vaguely moving, like a yarn-ball that unwinds itself and goes together, expansion and implosion.

My best regards,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bror Wikström', with a stylized flourish at the end.

Bror Wikström

En stillsam konst sabotör

Bror Wikström på Galleri Maxim.

Vilken liten vacker blå målning, utbrast tavelvännen.

— Ursäkta mig, men det är faktiskt en fotografi av min munhåla, tillstod konstnären stillsamt.

— Det här är fotografi på nytt sätt, fastslog fotovännen.

— Nej, det här är ett silkscreentryck, måste jag bekläna, insköt konstnären.

— Som tavelvisning är det här verkligen originellt, konstaterade utställningsvännen.

— Förlåt, men det här är ingen tavelvisning. Det är en TV-utsändning, inföll konstnären.

I ovanstående, bara till en del fingerade replikskifte är konstnären samma, medan hans diskussionspartner skiftar. Samtalen utspelades på Galleri Maxim, där man följaktligen just nu kan få en lika ovarlig som lärarlekion i att förflutta sig på mycket tunn is i fråga om "konst".

Utställaren, Bror Wikström, har tidigare visat att han förmår dra konsekvenser av ett konstnärligt utgångsläge, och här gör han det med besked. Utställningen är nästan en smula försåtligt vackert arrangerad, hållen i silver och fräscht blått. "Du-

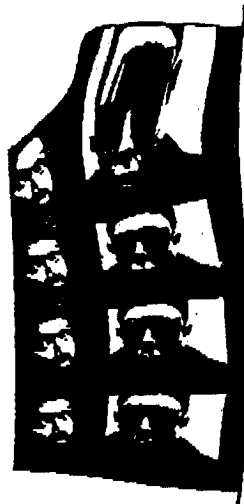
karna" är fotografier tagna i fotoautomat men raffinerat screentryckta, delvis i silverfärg, vilket bland annat givit dem daguerrotypiens speciella effekt att förvandlas från positiva till negativa, allteftersom betraktaren rör sig. Detta visuella förvandlingsnummer är nyckeln till Wikströms metod.

Plötsligt står besökaren framför en skrattpiegel. Hans flinande, groteska spegeljag fångas upp av en TV-kamera och överförs till ett antal TV-mottagare i fönstret. Betraktaren skapar sin egen bild och ger via TV sin spontana reaktion på denna bild. Men detta utgör bara en av praktiskt-ekonomiska skäl stympad föreställning om vart Wikström syftar. Utställningens centrala föremål är nämligen ett modulerat spegelrum i modell, där ett antal figurer med hjälp av TV-kameror mångfaldigas och överförs till en hel "vägg" av TV-mottagare, som tillsammans — om projektet förverkligas — skulle ge en slags "TV-mural" i ständig, växlingsrik förvandling, avancerad teknik i bildskapandets tjänst.

Här ställs vi inför "målningen" som inte rätteligen kan kallas målning "duken" med ansiktena som är en fladdrande flagga, porträtten som försvinner inför ens ögon, "fotografiet" som är ett rasterpel, "kompositionen" som upplöser sig själv "konstnären" som blir identisk med betraktaren och som arbetar med fotoautomat eller TV-kamera. Sammen ligen. Bror Wikström sätter en skrattpiegel framför vår trygga nunn blandar omärklige bort våra etiketter på måleri, fotografi, arkitektur, stillbild, film. Orden måste stock sig i halsen på var och en, som försöker verbalisera sina upplevelser a detta med hjälp av vår till bindslan förslitna och obönhörligt föråldrade estetiska terminologi.

ULF HARD AF SEGERSTAD

★

Bror Wikström: TV-Bild.

A quiet destroyer of Art

- What a beautiful blue little painting, the friend of pictures exclaimed.
- Pardon me, but this is actually a photography of my oral cavity, the artist admitted quietly.
- This is a photography in a new way, the friend of photos determined.
- No, this is a silkscreen print, I must confess, the artist put in.
- As a picture exhibition this is really original, the friend of galleries affirmed.
- Excuse me, but this is not an exhibition of pictures. This is a TV-transmission, the artist struck in.

In the above exchange of words, which is just to some extent fictitious, the artist is the same, while his discussion partner alternates. The talks are taking place at Gallery Maxim, where you consequently for the moment can get an as unusual as instructive lesson in moving on very thin ice as what "art" is concerned.

The exhibitor, Bror Wikström, has shown before that he is able to take the consequences of an artistical initial position fully into consideration, and here he does so properly. The exhibition is beautifully arranged in almost a treacherous way, it is kept in silver and fresh-looking blue. The "canvases" are photographs taken in a photo slot machine but artfully printed in screen, to some part in silver colour, which among other things has bestowed upon them the special effect of the daguerreotype to be permuted from the positive to the negative as the spectator moves. This visual act of transformation is the key to Wikström's method.

Suddenly the visitor is standing in front of a laughing mirror. His grinning, grotesque mirror-self is caught by a TV-camera and transmitted to a number of TV-screens in the window. The spectator is creating his own picture and through the TV he is giving himself his spontaneous reaction of this picture. But this is just part of one by practical economic reasons mutilated concept concerning Wikström's object in view, his purpose. The central object of the exhibition is namely a modulated model of a mirror-room, where a number of figures by the use of TV-cameras are multiplied and transmitted to a "wall" full of TV-screens, which together - if the project is realized - would give a sort of "TV-mural painting", a constantly changing transformation, advanced technique in the service of picture making.

Here we are confronted with the "painting" which rightfully not can be named a painting, the "canvas" with the faces which is a flapping flag, the

portraits that disappear in front of your eyes, the "photography" which is a screen-game, the "composition" which disintegrates itself, the "artist" who becomes identical with the spectator and who is working with a photo slot machine or a TV-camera. Indeed, Bror Wikström is putting a laughing-mirror just in front of our own safe faces, he is imperceptibly muddling away our labels for painting, photography, architecture, still-life picture, film. The words must stick in the throat for everyone that is trying to verbalize his experiences of all this by using our, all the way to the insole, worn-out and implacably obsolete aesthetical terminology.

Ulf Hård af Segerstad

Translation: Olav Wiström

(This article was originally printed in "Svenska Dagbladet" 27/6 1966).